

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

**Directie Zuidoost en Oost-
Europa**

Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Contactpersoon

Efstathios Andreou
T 070 3485136
F 070 3485329
efstathios.andreou@minbuza.nl

Datum 6 januari 2011
Betreft Beantwoording vragen over de presidentsverkiezingen in Belarus

Onze Referentie
DZO/OE-387/2010

Uw Referentie
2010Z20021/2010Z20128

Geachte Voorzitter,

Bijlage(n)
5

Graag bied ik u hierbij de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden Timmermans (PvdA), Ten Broeke en Hennis-Plasschaert (beiden VVD) aan de minister van Buitenlandse Zaken over de verkiezingen in Belarus. Deze vragen werden ingezonden op resp. 21 en 23 december jl. met kenmerk 2010Z20021 en 2010Z20128.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Dr. U. Rosenthal

Antwoorden van de heer Rosenthal, minister van Buitenlandse Zaken, op vragen van het lid Timmermans (PvdA) aan de minister van Buitenlandse Zaken over de verkiezingen in Belarus.

Vraag 1

Kent u de berichten over het brute politie optreden tegen demonstranten bij de verkiezingen in Belarus?

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat vreedzame demonstranten, die van plan waren in Minsk samen met politici van de oppositie te protesteren tegen de gang van zaken bij de verkiezingen, zonder aanleiding met de wapenstok zijn bewerkt door de politie?

Antwoord

Na sluiting van de stembureaus op 19 december jl. is een demonstratie in Minsk, die door de Belarussische autoriteiten was verboden, gewelddadig uiteengeslagen. Honderden demonstranten werden opgepakt, waarbij ook gewonden zijn gevallen.

Vraag 3

Bent u bereid rechtstreeks en in EU-verband dit politie optreden hard te veroordelen? Zo ja, op welke wijze zult u dit doen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 4

Deelt u de mening van de oppositie dat de verkiezingen noch vrij noch eerlijk zijn verlopen? Zo ja, bent u bereid dit ook te veroordelen, zowel rechtstreeks als in EU-verband? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Zoals in mijn verklaring op 20 december jl. gemeld, veroordeel ik scherp het gewelddadig optreden van de Belarussische autoriteiten en keur het oneerlijke verloop van de presidentsverkiezingen, zoals door OVSE-waarnemers geconstateerd, af. Daarnaast veroordeel ik scherp de invallen bij NGO's en de arrestaties die daar zijn verricht. Ik vind de arrestaties, waaronder die van diverse presidentskandidaten, mensenrechtenverdedigers en journalisten en hun behandeling onaanvaardbaar. Ik heb de Belarussische autoriteiten opgeroepen om arrestanten direct vrij te laten. Dit, alsook de toegang van arrestanten tot medische en juridische voorzieningen en de mogelijkheid voor EU-diplomaten hen te bezoeken, is door Nederland nadrukkelijk bij de Belarussische autoriteiten bepleit. Ook de EU heeft bij monde van de Hoge Vertegenwoordiger voor het buitenlandbeleid, Catherine Ashton, de ontwikkelingen in Belarus veroordeeld.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de EU-sancties jegens het regime Lukasjenko moeten worden verscherpt? Zo ja, hoe gaat u dit aanpakken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De EU moet het opnieuw invoeren van een inreisverbod voor president Loekasjenko en zijn getrouwen – dat sinds oktober 2008 was opgeschort – overwegen. Dit in aanvulling op de geldende financiële sancties. Op 23 december jl. heb ik de EU Hoge Vertegenwoordiger Ashton verzocht nadere stappen van de EU tegen het Belarussische regime te formuleren, vooral als vrijlating van arrestanten uitblijft.

Vraag 6

Deelt u de mening dat er absoluut geen sprake kan zijn van het verlenen van 3,5 miljard euro aan Europese steun, zoals eerder gesuggereerd door uw Poolse en Duitse collega's indien de verkiezingen vrij en eerlijk zouden verlopen? Zo ja, zult u dat ook aan uw EU-collega's duidelijk maken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Mijn Duitse en Poolse collega's hebben tijdens hun gezamenlijk bezoek aan Belarus in november jl. gesteld dat als Belarus vrije en democratische verkiezingen zou realiseren, er volgens hen mogelijkheden zouden moeten komen voor meer financiële steun vanuit de EU en Europese instellingen. Ik ben van mening dat het Belarussische regime niet mag worden beloond voor slecht gedrag en zie dan ook geen enkele aanleiding voor dergelijke financiële steun.

Antwoorden van de heer Rosenthal, minister van Buitenlandse Zaken, op vragen van de leden Ten Broeke en Hennis-Plasschaert (beiden VVD) aan de minister van Buitenlandse Zaken over de verkiezingen in Belarus.

Vraag 1

Bent op de hoogte van de recente onrust na de verkiezingen in Wit-Rusland, met name de arrestatie van de presidentskandidaten Nikolaj Statkevitsj, Grigori Kostoejev en Andrei Sannikov 1) en van talloze journalisten en mensenrechtenactivisten, die celstraffen tot vijftien jaar riskeren voor hun deelname aan protesten tegen de verkiezingsuitslag? 2)

Vraag 2

Bent u tevens op de hoogte van de berichtgeving van de OVSE-verkiezingswaarnemers over het ondemocratische verloop van de verkiezingen in Wit-Rusland en de telling van de stemmen? 3) Wat is de positie van de Nederlandse regering met betrekking tot de verkiezingsuitslag in Wit-Rusland?

Antwoord

Ik ben op de hoogte van het oneerlijke verloop van de presidentsverkiezingen op 19 december jl., zoals door OVSE-waarnemers geconstateerd, en het gewelddadig optreden van de Belarussische autoriteiten. Zoals in mijn verklaring op 20 december jl. gemeld, veroordeel ik dit ten zeerste. Daarnaast keur ik de invallen bij NGO's en de arrestaties die daar zijn verricht af. Ook de EU heeft bij monde van de Hoge Vertegenwoordiger voor het buitenlandbeleid, Catherine Ashton, de ontwikkelingen in Belarus veroordeeld.

Vraag 3

Deelt u de zorgen over het lot van de gearresteerde en nog steeds vastzittende politici, journalisten, mensenrechtenactivisten en betogers en het geweld dat tegen demonstranten gebruikt wordt? Bent u eveneens van mening dat dit repressieve gedrag onacceptabel is? Zo ja, zult u bij de ambassadeur van Wit-Rusland deze arrestaties en dit geweldsmisbruik streng veroordelen?

Antwoord

De arrestatie en behandeling van demonstranten baren mij grote zorgen. Ik vind het gebruikte geweld en de detentie onaanvaardbaar. Op 20 december jl. heb ik de Belarussische autoriteiten opgeroepen om arrestanten direct vrij te laten. Dit heb ik ook aan de Belarussische ambassadeur laten overbrengen. Ook de toegang van arrestanten tot medische en juridische voorzieningen en de mogelijkheid voor EU-diplomaten hen te bezoeken, is daarbij nadrukkelijk bepleit.

Vraag 4

Welke aanvullende maatregelen zult u nemen om de Nederlandse afkeuring over de arrestaties en de ondemocratische verkiezingen te onderstrepen, al dan niet in EU-verband?

Antwoord

Ik vind dat de EU het opnieuw invoeren van een inreisverbod voor president Loekasjenko en zijn getrouwen – dat sinds oktober 2008 was opgeschort – moet overwegen. Dit in aanvulling op de geldende financiële sancties. Op 23 december jl. heb ik de Hoge Vertegenwoordiger voor het buitenlandbeleid van de EU, Catherine Ashton, verzocht nadere stappen van de EU tegen het Belarussische regime te formuleren, vooral als vrijlating van arrestanten uitblijft.

- 1) Volkskrant, 'Oppositieleiders Wit-Rusland opgepakt', 19 december 2010
- 2) Nu.nl, 'Honderden arrestaties na rellen Wit-Rusland', 19 december 2010
- 3) OSCE, Belarus still has considerable way to go in meeting OSCE commitments, despite certain improvements, election observers say', 20 december 2010